

Michal Radvan

Akcízy

s využitím materiálů P. Mrkývky

Akcíz

- Proč raději „akcíz“ než „spotřební daň“
- „spotřební daň“ - zavádějící termín
- v podstatě „spotřeba statku“ je předmětem také DPH
- Původ - že by „Excise Duty“

Definice akcízů

- selektivní spotřební daně uvalené na **vybrané výrobky** navíc vedle **všeobecné spotřební daně** zvyšující daňové zatížení vybraných komodit
- všeobecná spotřební daň = v podmínkách EU ... daň z přidané hodnoty (DPH, VAT...)

Kritéria selekce

- fiskální záměry
- politická hlediska
- regulace spotřeby
- trvalá spotřeba
- luxus
- škodlivost

KATEGORIE

- zdanění omezené (do 10 komodit) **ČR**
- zdanění střední (15 -30) **Polsko**
- zdanění široké (nad 30) **USA**

Exkurs do historie

- dvojí konstrukce
 - 1. Finanční monopoly
 - 2. Fabrikátové daně

Finanční monopol

- soustředění výroby nebo prodeje vybrané komodity do státních rukou
- ceny stanoví stát tak, aby rozdíl mezi nimi a náklady kryl jednak daň a jednak podnikatelský zisk
- monopolní dávka - při přenesení produkce na jiný subjekt
- ztratil význam po nacionalizaci (1945 - 1948)

Příklady finančních monopolů (1946)

- **lihový** (např. zákon č. 95/1888 ř.z., 86/1932 Sb.z.n.)
- **tabákový** (Celní a monopolní řád z roku 1835; monopol zrušen zákonem č. 303/1993 Sb.)
- **výbušných látek** (zákon č. 414/1919 Sb. z.n.)
- **solní** (CMŘ, zákon č. 326/1921 Sb.z.n.)
- **umělých sladidel** (270/1937 Sb.z.n.)

Fabrikátová daň

- blízká konstrukce současným spotřebním daním
- zatížení již hotových výrobků
- daně výrobní - daně polotovarové - daně surovinové ...
význam pro konstrukci daně z obrátu

Příklady fabrikátových daní

- cukr
- droždí
- kyselina octová
- minerální oleje
- pivo
- šumivá vína
- umělé jedlé tuky
- uhlí
- zapalovadla
- žárovky
- víno, mošty a ovocné šťávy
- maso
- cigaretový papír

Konec a obnova akcizů

KONEC

- zavedením daně z obratu
- zákon č. 73/1952 Sb. (zrušen zákonem 588/1992 Sb.)

OBNOVA

- daňová reforma 1992-1993
- zákon č. 212/1992 Sb., o soustavě daní (zrušen zákonem č. 353/2003 Sb.)
- zákon č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních (zrušen zákonem č. 353/2003 Sb.)

KOMUNITARIZACE

- 2004
- zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních

Soustava akcízů v ČR

- 1993 - 2003
 - uhlovodíková paliva a maziva
 - líh
 - pivo
 - víno
 - tabákové výrobky
- od 2004
 - minerální oleje
 - líh
 - pivo
 - víno a meziprodukty
 - tabákové výrobky
 - + od 2008
 - zemní plyn a některé další plyny
 - pevná paliva
 - elektřina

Akcízy v Evropě

akcízy

harmonizované

- tabák a tabákové výrobky
- alkoholické nápoje (lihoviny, pivo, víno)
- minerální oleje
- energie

akcízy neharmonizované

- ostatní např.
- automobily
- kožešinové výrobky
- střelné zbraně
- hrací karty, rulety ...

Akcízy v České republice

Daň z minerálních olejů

Daň z lihu

Daň z piva

Daň z vína a meziproduktů

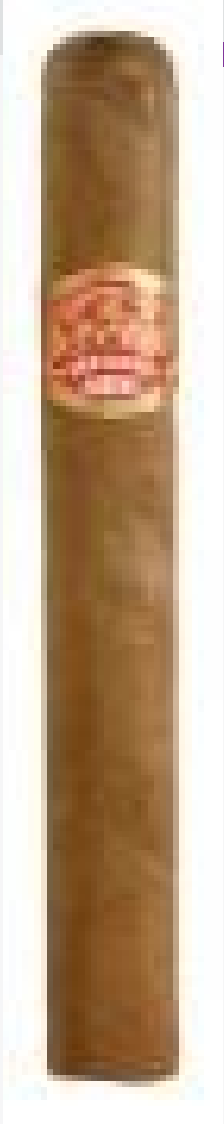

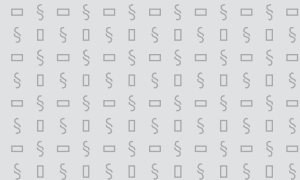

Daň z tabákových výrobků

Od 1.1.2008

**+ ENERGETICKÉ DANĚ
„ekologické daně“**

Daň ze zemního plynu a dalších plynů

Daň z pevných paliv

Daň z elektřiny

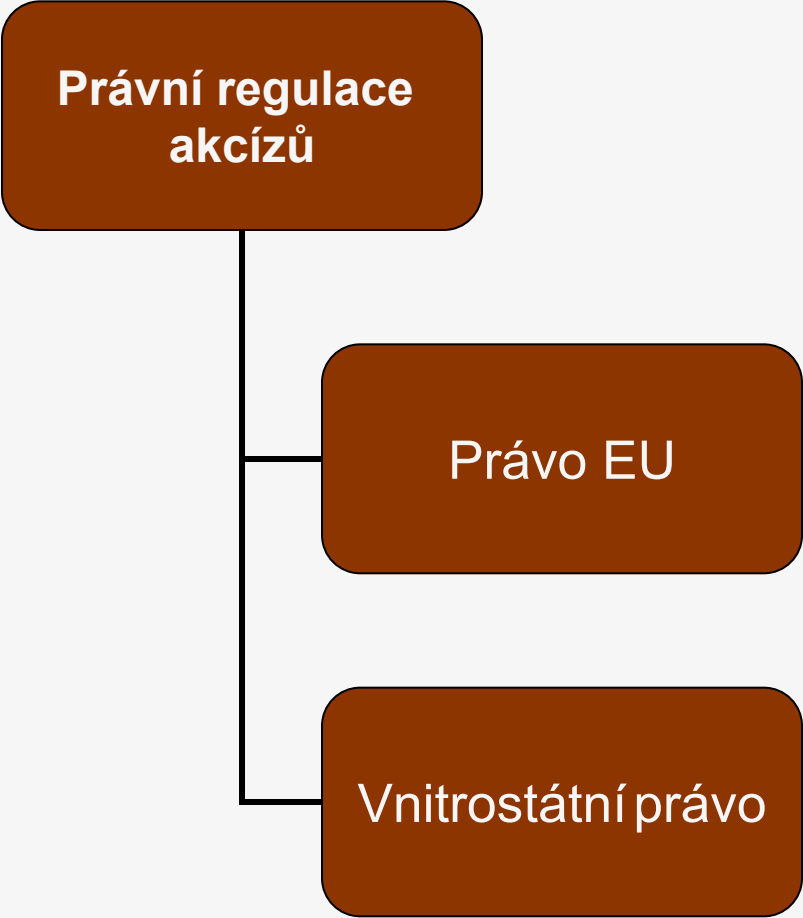

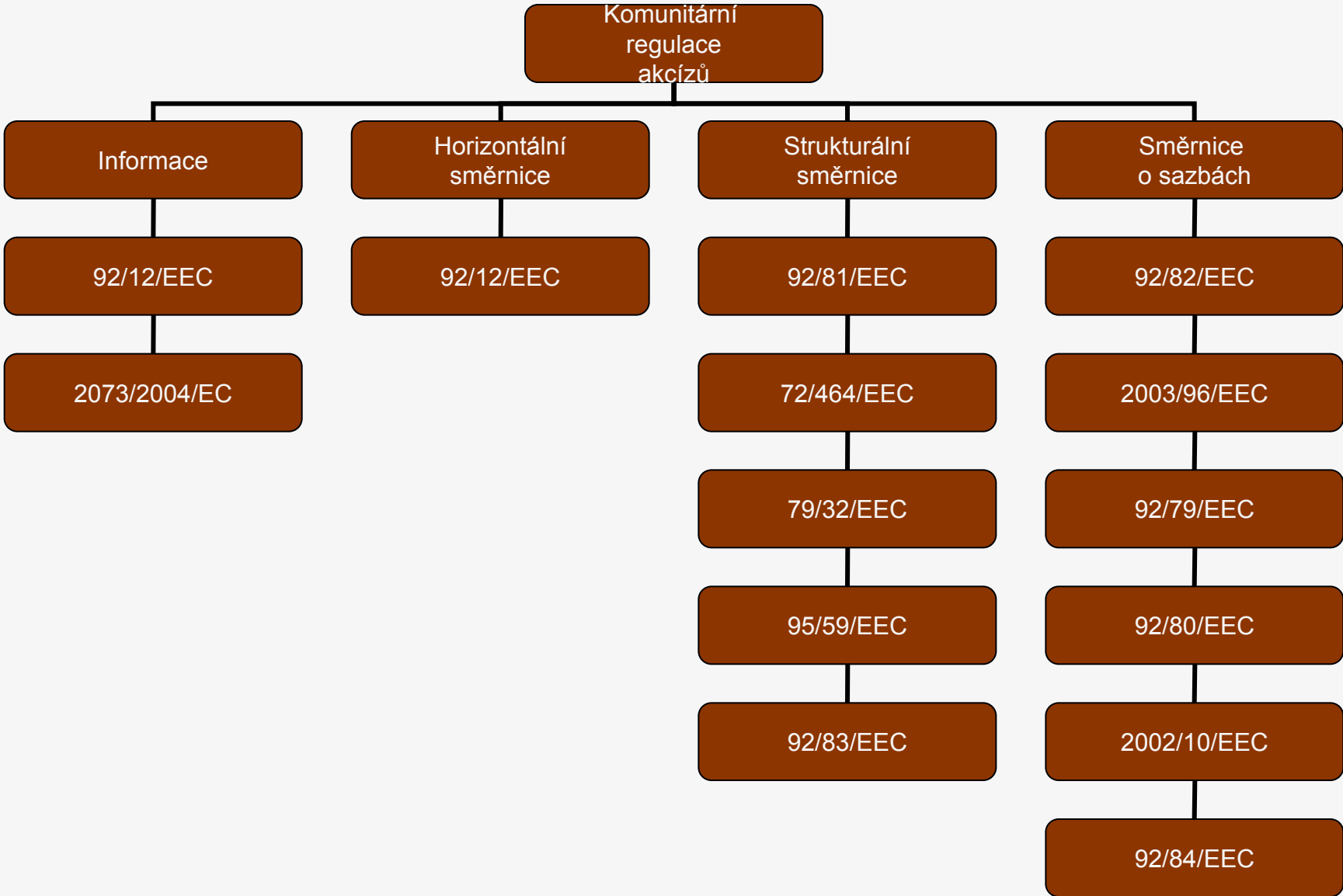

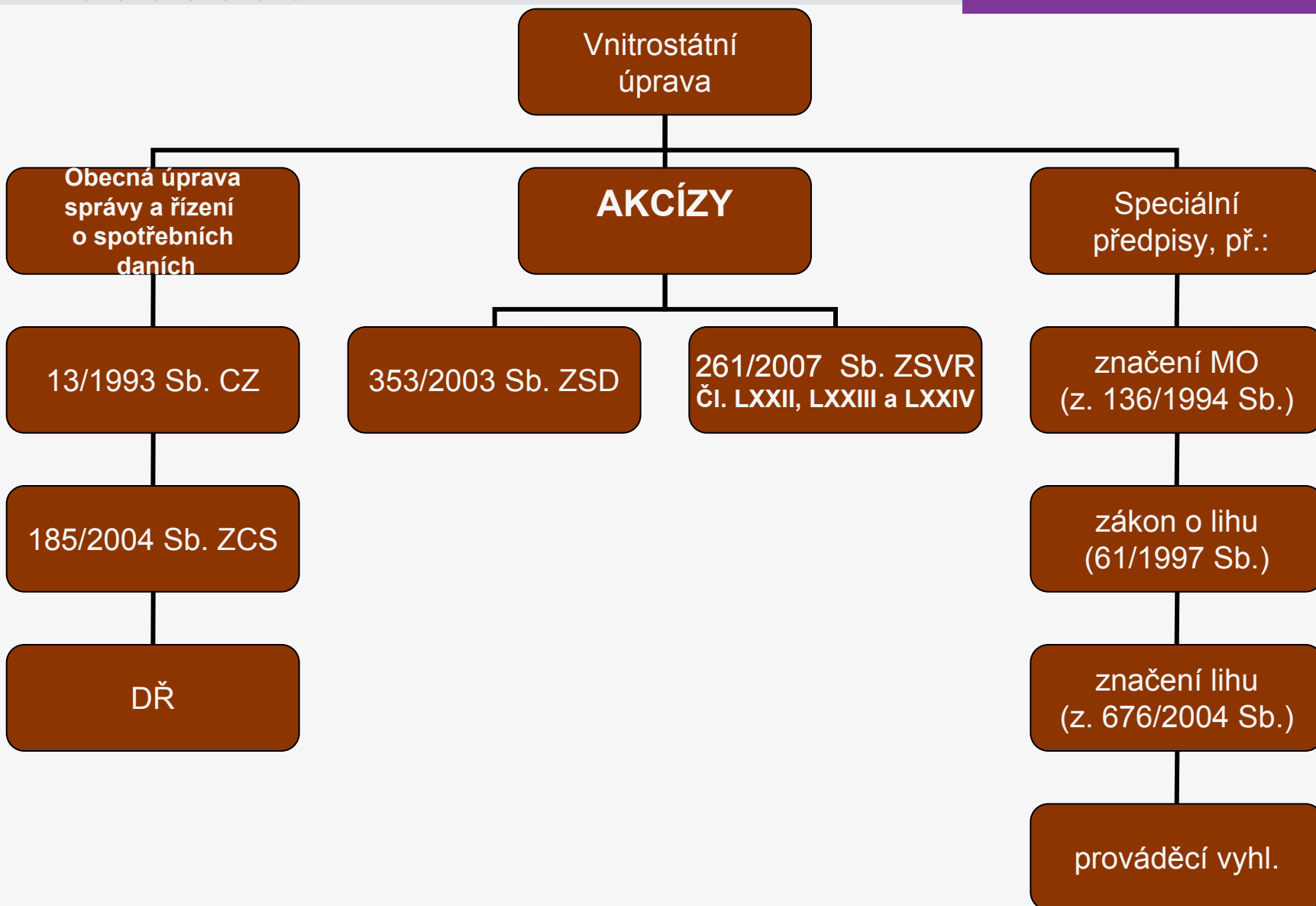
Poznámka

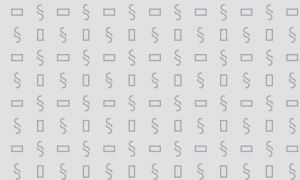
Směrnice č. 72/43/EEC:

- povinnost přijmout systém harmonizovaných akcízů MO-T-L-P-V
Směrnice č. 2003/96/EEC ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny
 - povinnost zařadit zdanění ZPJP-PP-E
-
- jiné (neharmonizované) mohou existovat jen za podmínky, že nevyžadují hraniční kontrolu nebo další dodatečné náklady mezinárodního obchodu - *zákaz diskriminace*
 - sjednané výjimky

Charakteristika právní regulace akcí

- ??? zvláštní subsystém regulující nepřímé/obratové daně ??? - DPH, SpD, EnerD, Clo
- těsná provázanost s právem EU
- instituty blízké nebo totožné s právní úpravou cel a celnictví
- využití celní správy etc.

Vztah k DPH

- základ daně z přidané hodnoty zahrnuje i případný akcíz ---γ
- Cena bez daně + SpD + DPH → cena pro spotřebitele

Správa akcízů v organizačním smyslu

- § 1 odst. 3 ZSD
- celní úřady (podle bydliště/sídla plátce)
- ZSD nepoužívá termín „správce daně“
- podle § 138 ZSD se DŘ použije subsidiárně pro řízení ve věcech upravených ZSD ► celní úřad ► správce daně
- celní úřad je součástí Celní správy České republiky

Základní princip harmonizovaných akcíů

- jednorázově odváděná
- jednotková daň (pevná sazba daně, kromě tabáku, kde se jedná o kombinaci pevné a procentní sazby)
- nevratná (relativně)
- moment zdanění - režim volný oběh (konečný spotřebitel) ► zdaňuje se ve státě konečné spotřeby

Předmět akcízů

- Zdanění podléhají zákonem stanovené operace související s vybranými výrobky:
- Výroba vybraných výrobků v EU
- Propuštění výrobků z daňového skladu
- Dovoz na daňovém území EU

Daňová povinnost

- Vznik: výrobou na d.ú. EU nebo dovozem na d.ú. EU
- PŘIZNÁNÍ A ZAPLACENÍ: volný daňový oběh / dovoz - celní dluh
- Srov. § 9 ZSpD

Základní pojmy - daňové území

- daňová území (ČR, EU)
- členský stát - čl. stát EU/EEA
- třetí země

Základní pojmy

- Dovoz - vstup vybraných výrobků na daňové území Evropské unie
- Vývoz - propuštění vybraných výrobků do režimu vývozu nebo do režimu pasivního zušlechťovacího styku a výstup z daňového území Evropské unie
- Daňový sklad - prostorově ohraničené místo na daňovém území České republiky, ve kterém provozovatel daňového skladu za podmínek stanovených tímto zákonem vybrané výrobky vyrábí, zpracovává, skladuje, přijímá nebo odesílá

Plátce daně

- právnická nebo fyzická osoba,
 - která je provozovatelem daňového skladu, oprávněným příjemcem, daňovým zástupcem nebo výrobcem, jíž vznikla povinnost daň přiznat a zaplatit v souvislosti s uvedením vybraných výrobků do volného daňového oběhu
 - jíž vznikla povinnost daň přiznat a zaplatit při dovozu
 - další osoby podle § 4 odst. 1 ZSD
- obvykle povinnost registrovat se jako plátce nejpozději do dne vzniku první povinnosti daň přiznat a zaplatit u celního úřadu; plátce je povinen se registrovat ke každé dani samostatně
- bližší vymezení plátců daně upravuje pro daň z minerálních olejů § 44, pro daň z lihu § 66, pro daň z piva § 80, pro daň z vína a meziproductů § 92 a pro tabákové výrobky § 100c.

Základ daně

- množství vybraných výrobků vyjádřených pro daný akcíz v příslušných jednotkách

Správa daně

- Zdaňovací období kalendářní měsíc
- Daňové přiznání nejpozději do 25. dne následujícího měsíce

Další problémové okruhy:

- Daňový sklad a režim daňového skladu
- Osvobození od daně
- Vrácení daně
- Zajištění daně (depozice, bankovní záruka, ručení)
- Oprávnění celních orgánů
- Evidence

Děkuji za pozornost!!!